

Felnőttképzési igények felmérése a könnyűipar fő ágazataiban

Kutasi Csaba

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület vezetésével „A felnőttképzési igények felmérése, különös tekintettel a távoktató programokra” címmel több könnyűipari szakágazatra kiterjedő kutatási projekt indult 2008 őszén. A kutatás a meglevő munkahelyek megőrzését, a pályakezdekőknek a munka világába történő hatékony bekapcsolódását és a szakember utánpótlás égető gondjainak megoldását célozza. A kutatási téma feldolgozása az érdeklődők számára a vállalkozások munkavállalóinak szakmai képzettsége és továbbképzési igényei nem ismertek, továbbá a szakképzéseknél az oktatási segédletek korszerűsítése lényeges.

A felnőttképzési igények felmérését a Könnyűipari Ágazati Párbeszéd Bizottság (KÁPB) kezdeményezte, azzal az igénnyel, hogy a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet (NSZFI) támogasson kutatási tevékenységet, elősegítve az egyes könnyűipari szakágazatokot érintő felnőttképzési igények megállapítását és szorgalmazva a távoktatás elterjesztését. A KÁPB a meglevő munkahelyek megőrzését, a fluktuáció miatt megüresedő munkakörök zökkenőmentes betöltését tartotta szem előtt a téma pályázatásos kidolgoztatásával. Az NSZFI a hasznos kezdeményezést felkarolta, pályázatot írt ki, majd a TMTE gesztorálásával beadott pályázatot támogatólag elfogadta. Ezúton külön köszönetet mondunk a kezdeményezésért a KÁPB-nek a textil-, textilruházati-, tisztító- és bőr-ill. cipőipari munkaadók és munkavállalók nevében is.

A kutatás a textil- és textilruházati ipar, a bőr- és cipőipar, valamint a textiltisztító ipar vállalkozásainál folyik, a helyzetfeltáró adatgyűjtés hamarosan befejeződik. Ennek kapcsán 873 cég számára küldtünk kérdőívet. A szűkített lista kialakítása a reprezentatív felmérési igényeknek (iparági sajátosságok, megfelelő cégméretnek megjelenése, korábbi KÁPB felmérésben való aktivitás stb.) megfelelően történt. Végül összesen 134 vállalkozást kerestünk meg. A telefoninterjúkkal is szorgalmazott, eddig közel 80 %-ban beérkezett kérdőívek feldolgozása megkezdődött.

A mélyinterjúk során külön szempontrendszer szerint keresünk meg 20 kijelölt vállalkozást. Ennek során többek között az alábbi témákról érdeklődünk a cégeknél:

- Mennyire fontos a versenyképesség, a jövedelmezőség, a piacon maradás, a jövőbeni fejlesztések stb. szempontjából a szakképzés (szakmunkás, technikus, felsőfokú végzettség fokozatban)?

- Mennyire lényeges a szakképzés új rendszerének jobb megismerése (pl. az új OKJ-s rendszer, a TISZK-ek működése, RFKB-k szerepe stb.); a könnyűipari, ezen belül szakágazatainkat érintő szakmai képzés felügyeletét ellátó szakmai szövetségek, szervezetek köre; a felsőoktatásban bekövetkezett változások stb.)?

- Mennyire van lehetőség arra, hogy gyakorlati képzőhelyként tanulókat fogadjanak? Amennyiben nem, mennyire jelent problémát a kizárólag iskolai

tanműhelyből kikerülő fiatalok felkészültsége (pl. szakképzési jellegű munkavégzésnél)?

- Milyen a kapcsolatuk a környező és a régióban működő, szakirányú képzést folytató szakiskolákkal, szakközépiskolákkal, felsőoktatási intézményekkel?

- Mennyire tartják fontosnak a költség- és időkímélő szakoktatási lehetőségeket (egyéni tanulós formák jegyzet és konzultáció biztosításával, távoktató programok)?

- Mennyire és milyen módon tudják támogatni a szakképzést? (Anyagi támogatás pl. szakképzési hozzájárulással, tanulószervezővel stb.; üzemi támogatás biztosításával, szemléltető eszközök adásával – anyagminták, prospektusok, szakmai videó-összeállítások, gépalkatrészek stb. –; tárgyi támogatás – pl. iskolai tanműhelynek textil-alapanyag, kellékanyagok, géptartozékok juttatása stb.)

A készítenő tanulmány vázlatát a 2008. december 17-i megbeszélésen megvitattuk, a véglegesített tartalmi összeállítás képezi az írásos anyag alapját. 2009. február 12-én kerül sor az első workshop-ra Budapesten, ezen a fő hangsúly a kutatás során kidolgozandó távoktatási program módszerének egyeztetése és témakörének meghatározása lesz, továbbá a készítenő tanulmány kidolgozási részletei kerülnek előtérbe. A közelmúltban bekövetkezett pénzügyi és gazdasági válsággal kapcsolatosan a munkahelymegőrzés újszerű módszereiről is hallhatnak a résztvevők. Az európai könnyűiparra kitekintő ismertetés szintén napirenden lesz. Márciusban újabb szakmai megbeszélést tartunk, ezen főként a felmérés tapasztalatainak ismertetése és részbeni elemzése lesz a téma. Ezzel zárul le a kutatási tevékenység I. üteme.

A II. ütem a kísérleti távoktató programcsomag kidolgozása (tananyagfejlesztés, forgatókönyv, konzultáció, bemutató DVD készítés) összeállítását foglalja magában. A III. szakaszban (2009. május 31.-október 30.) a tanulmány kidolgozása és terjesztése lesz a feladat, majd októberben záró konferenciát tartunk, ahol bemutatjuk a tanulmányt és ismertetjük a kutatás végeredményét.

A KÁPB gesztorálásával tervezzük a 2009 őszén záruló kutatás továbbfejlesztést. Ennek során a kutatási eredmények hasznosítása a „Textil-Ruházati Observatóriumok Európai Hálózata a Foglalkoztatásért és Képzésért” c. projektben is célszerű. Cél továbbá a munkapiaci kihívásoknak megfelelő alkalmazkodó képesség fokozása, a „jó gyakorlatok” mindenki számára történő megismerésének elősegítése, a létrejövő „Európai Megfigyelő Központok” munkájában való részvétel, az előrejelzési kapacitások tevékenységének hatékony segítése. A kutatási, képzési piacra való további betörés (KÁPB, TMTE-EDUTEX) lehetősége szintén újabb hasznosítási területet kínál. A szakágazatokat érintő ismeretfelújító és továbbképzési tematikák kidolgozása, további távoktató programok elkészítése, ill. más iparágak részére is fontos információk átadása szintén jövőbeni feladat.